

Parken

RINGVE BOTANISKE HAGE

1. Arboretet
2. Gamlehagen
3. Blomsterlabyrinten
4. **Parken**
5. Renaissancehagen
6. Primulahagen
7. Musikk museet
8. Botanisk hages administrasjon

Kontakt oss
Ringve botaniske hage
NTNU Vitenskapsmuseet
7491 TRONDHEIM
Tlf 73 59 22 69
www.vitenskapsmuseet.no/ringve

Foto omslag: Parken i forsommerfarger. I forgrunnen ses blodlønn (kultivar av spisslønn *Acer platanoides*) foran lindelysthuset *Tilia x europaea*. På kartsiden ses i bakgrunnen den 200 år gamle Ringve-bøka *Fagus sylvatica*, hagens eldste og største tre.

Tekst: Vibekke Vänge. Foto: Ane S. Guldahl og Vibekke Vänge. Oversiktskart av Ringve: Elin Sandbakk. Produksjon: www.dagstrykker.no Miljømerket trykkeri, lisensnr. 241 811

HAGE I LANDSKAPSTIL

Som annen mote har hagestilene skiftet opp gjennom historien. Ulike hagestiler viser hvordan menneskets forhold til naturen har endret seg. Geometrisk anlagte hager med rette linjer og klypte hekker på 1500- og 1600-tallet representerte mennesket som herre over naturen. På 1700- og 1800-tallet vokste det fram en ny hagestil i pakt med tidens filosofi om at mennesket var en del av naturen, og ikke sto over den. Det var likevel ikke helt uberørt natur som var idealet, men det engelske kulturlandskapet, med treklynger og bølgende, grønne beitebakker. Dermed oppsto landskapsstilen, der stier, beplantninger og vannspeil ble anlagt med mykt slyngende former på eng- og gressflater. Busker og trær skulle ikke beskjæres, men plantes slik at form, farge og voksemåte til det enkelte treet kom fram. Blomster fikk vokse fritt på engene, ikke i «kunstige bed og snirklete rabatter». Landskapsstilen var altså en sammensmelting av hage, park, kulturlandskap og vill natur.

Landskapsstilen var i utgangspunktet svært enkel. Naturens linjer og landskapets storslagenhet skulle foredle mennesket. Utover på 1800-tallet kom følelser i fokus – folk skulle bli følelsesmessig berørt av å vandre i en hage, slik idealet var for litteratur og musikk på den tiden. Det ble moderne å tilføre stemningsskapende innslag i parkene, som minneplater, statuer, grotter og falske ruiner, og vi får utviklingen av den romantiske landskapsstilen. Det ble populært med lysthus; sirkelformede beplantninger av trær eller større busker, der sitteplasser inne i sirkelen inviterer til en pust i bakken.

Den romantiske landskapsparken var rikfolks hagetype – det krever stort areal å holde seg med en landskaps-hage, og vedlikeholdsbehovet er større enn det den tilsynelatende «naturlige» vegetasjonen avslører. I Norge fikk noen herregårder på Sør-Østlandet anlagt større landskaps-parker. Landskaps-hager i mindre format er blitt anlagt mange steder i landet, blant annet her på Ringve gård på Lade i Trondheim.

Gullstjerne *Gagea lutea*

Hundetann
Erythronium dens-canis

Snøkløkker *Galanthus nivalis* er de første løkblomstene i Parken om våren

Vårpyrd *Puschkinia scilloides*

PARKEN PÅ RINGVE

Den gamle gårdshagen på Ringve ligger i sørhellingen nedenfor husene. Her ble det anlagt en hage i landskapsstil på 1860-tallet, i forbindelse med at det ble reist ny hovedbygning. Fra hovedbygningen leder et terrasseparti over i en monumental steintrapp, som inviterer besøkende ned i Parken. Dette partiet er bevart stort sett uforandret siden det ble anlagt. Også alleen som leder opp mot husene stammer fra denne perioden.

Da botanisk hage ble anlagt på Ringve i 1973, hadde Parken vært forsømt i mange år. Den var overgrodd og forfallen, og Parken slik vi ser den i dag er et resultat av en kombinert restaurering og rekonstruksjon i 1974-76. Gamle trær ble ivarettatt, mens en del beplantning og de fleste stiene ble planlagt på nytt.

Flere av storgårdene på Lade har eldre hageanlegg. Bevaringen av disse hageanleggene er viktig for å opprettholde en århundrelang landskapsstruktur på Lade.

PLANTENE I PARKEN

Parken domineres av store løvtrær som bøk, lind, lønn, ask, alm og hestekastanje. Trær og busker med spraglete eller rødfargede blader og avvikende bladform var høyeste mote i siste halvdel av 1800-tallet, og i Parken finnes bl.a. blodlønn og hyll med finflikete blader. Om våren brer det seg tepper av snøkløkker, krokus, blåstjerner, snøstjerner, nøkleblom, hvitveis og gullstjerner under de store trærne. Disse avløses av flere sorter påske- og pinseliljer. Utover sommeren lager trekronene et grønt, skyggefullt miljø i store deler av Parken. Noen få, skyggetålende stauder, bl.a. rosa og hvite krøll-liljer, sprer litt fargeklatter i den høyvokste enga, som slåes på ettersommeren. Parken har også to lysthus av lind og syrin.

Parken er det eldste av botanisk hages anlegg. Når nytt plantes inn, er det med planter som var i bruk i siste halvdel av 1800-tallet.